

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
„STRATEGII ROZWOJU ELEKTROMOBILNOŚCI
MIASTA CHEŁM NA LATA 2020-2029”

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Chełm, styczeń 2026 r.

Spis treści:

1. Wprowadzenie.....	3
2. System monitorowania	3
3. Opis działań w podziale na cele strategiczne	4
CEL: POPRAWA STANU JAKOŚCI POWIETRZA	5
CEL: OGRANICZENIE EMISYJNOŚCI	14
CEL: RACJONALNE I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ISTNIEJĄCYCH ZASOBÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO	18
4. Podsumowanie	19

1. WPROWADZENIE

Celem sporządzenia niniejszego sprawozdania jest dokumentacja postępów realizacji celów i zadań zapisanych w „Strategii Rozwoju Elektromobilności Miasta Chełm na lata 2020 – 2029”, przyjętej uchwałą nr XL/318/21 Rady Miasta Chełm dnia 26 marca 2021 r. Strategia jest jednym z ważniejszych dokumentów programowych każdej jednostki samorządu terytorialnego. Określa ona kierunki rozwoju na najbliższe lata, a jej celem jest wskazanie misji, wizji oraz celów strategicznych wraz z planowanymi zadaniami, których realizacja w określonym horyzoncie czasowym przyczyni się do wszechstronnego rozwoju elektromobilności w mieście Chełm.

Prace nad dokumentem pn. „Strategia Rozwoju Elektromobilności Miasta Chełm na lata 2020 – 2029” zostały w pełni sfinansowane ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach programu „GEPARD II - transport niskoemisyjny. Część 2) Strategia rozwoju elektromobilności”. Opracowany dokument jest zgodny z „Planem rozwoju elektromobilności w Polsce”.

Wdrażanie Strategii jest szczególnie istotne dla odbiorców rezultatów, czyli mieszkańców Chełma oraz Chełmskiego Obszaru Funkcjonalnego, kierowców, pasażerów korzystających z taboru autobusowego, interesariuszy instytucji administracji publicznej. Dokument wskazuje kierunki działania w celu ograniczenia wpływu transportu na jakość powietrza w Chełmie.

Niniejsze sprawozdanie sporządzone zostało przez Departament Architektury, Inwestycji i Funduszy Europejskich Wydział Strategii i Funduszy Europejskich we współpracy z właściwymi merytorycznie komórkami Urzędu Miasta Chełm oraz z właściwymi spółkami miejskimi.

2. SYSTEM MONITOROWANIA

Na każdym etapie realizacji Strategii niezwykle ważny jest monitoring, który odbywa się w cyklicznych okresach. Ocena wdrażania Strategii opiera się na zbieraniu danych, ich porównywaniu i śledzeniu zmian określonych wskaźników. Działania te dają możliwość oceny zaawansowania realizacji zaplanowanych zadań i ich zgodności z założonymi celami, jak również znalezienia przyczyn ewentualnych opóźnień czy też niepowodzeń. Systematyczny przegląd postępów pozwala również na zidentyfikowanie dodatkowych

aspektów, które nie występowały na wcześniejszych etapach implementacji dokumentu. Odpowiedzialność za koordynację i monitorowanie strategii spoczywa na władzach miasta oraz podmiotach publicznych realizujących zadania własne gminy.

Sprawozdanie z monitoringu i ewaluacji „Strategii Rozwoju Elektromobilności Miasta Chełm na lata 2020 – 2029” za 2025 rok dotyczy zrealizowanych przez samorząd zadań. Są one w głównej mierze ukierunkowane na poprawę warunków życia w mieście oraz na rozwój szeroko rozumianej elektromobilności miejskiej. W działaniach zakłada się wzmocnienie trendu poprawy powietrza poprzez zmniejszenie pyłów (CO₂) i stężeń emisji związków pyłowych (PM₁₀).

3. OPIS DZIAŁAŃ W PODZIALE NA CELE STRATEGICZNE

Działania ujęte w „Strategii Rozwoju Elektromobilności Miasta Chełm na lata 2020 – 2029” ukierunkowane zostały w stronę poprawy konkurencyjności miasta i jakości życia mieszkańców, poprzez:

- zmniejszenie negatywnego wpływu transportu pojazdów spalinowych (zanieczyszczenie powietrza, hałas, zatory, wypadki),
- zmniejszenie stężenia zanieczyszczeń w głównych ciągach komunikacyjnych miasta,
- zwiększenie udziału pojazdów elektrycznych we flocie miejskiej i samochodów prywatnych,
- podniesienie konkurencyjności transportu zbiorowego,
- poprawa dostępności komunikacyjnej,
- rozwój zrównoważonego transportu miejskiego integrującego różne środki komunikacji,
- wykreowanie wizerunku miasta nowoczesnego.

Kierunki realizacji działań i założeń Strategii wyznaczają trzy cele: poprawa stanu jakości powietrza w mieście, ograniczenie emisyjności oraz racjonalne i efektywne wykorzystanie istniejących zasobów środowiska naturalnego.

CEL: POPRAWA STANU JAKOŚCI POWIETRZA

1) W roku 2025 Miasto wraz z Gminą Chełm i Gminą Kamień kontynuowało działalność **systemu roweru miejskiego** i gminnego w Chełmskim Obszarze Funkcjonalnym. To efekt zakończonego w 2022 r. przedsięwzięcia „Rower miejski” w ramach projektu pn.: „Budowa niskoemisyjnego systemu transportu w Chełmskim Obszarze Funkcjonalnym” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi Priorytetowej 5. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna, Działanie 5.4 Transport niskoemisyjny Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020”.

Rower miejski nie jest już tylko alternatywą dla samochodu, ale symbolem nowoczesnego i ekologicznego miasta. Wprowadzenie systemu rowerów miejskich przynosi liczne korzyści dla mieszkańców, poprawiając zarówno jakość życia jak i stan środowiska. Jedną z najistotniejszych korzyści płynących z wdrożenia systemu rowerów miejskich jest znacząca poprawa stanu środowiska. Jazda na rowerze to jeden z najbardziej ekologicznych sposobów poruszania się po mieście. Rowery nie emitują spalin, co bezpośrednio przekłada się na redukcję emisji dwutlenku węgla (CO₂) oraz innych szkodliwych gazów w atmosferze.

W ramach umowy podpisanej z wykonawcą realizowana jest kompleksowa usługa wypożyczania rowerów. Wykonawca zobowiązany jest zarządzać stacjami postoju wraz z totemami informacyjnymi w siedemnastu lokalizacjach z piętnastoma miejscami postojowymi. Czternaście stacji zlokalizowanych jest na terenie miasta Chełm, dwie stacje na terenie Gminy Chełm i jedna stacja na terenie Gminy Kamień. Do dyspozycji mieszkańców przeznaczono 180 sztuk rowerów, w tym 150 sztuk na terenie Miasta Chełm: 10 szt. rowerów typu cargo, 5 szt. rowerów typu tandem, 15 szt. rowerów klasycznych z fotelikiem, 140 szt. rowerów klasycznych, 10 szt. rowerów klasycznych z koszem.

W 2025 r. systemu roweru miejskiego cieszył się dużą popularnością wśród mieszkańców i osób odwiedzających miasto. Odnotowano 25 075 wypożyczeń rowerów. Liczba użytkowników, którzy przystąpili do systemu w 2025 r. to 1 706 osób.

2) Realizacja zadań w ramach programu priorytetowego „**Czyste Powietrze**”

Punkt „Czystego powietrza” na terenie Miasta Chełm działa od maja 2021 roku. Celem programu jest zmniejszenie lub uniknięcie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery przez domy jednorodzinne. Program skupia się na wymianie starych pieców i kotłów zasilanych paliwami stałymi na ekologiczne źródła ciepła oraz na termomodernizacji budynków. Działania te mają pomóc chronić środowisko naturalne i zdrowie mieszkańców, a pośrednio wpływać na oszczędności w domowych budżetach.

Miejski punkt konsultacyjno - informacyjny programu „Czyste Powietrze” mieści się w budynku przy ul. Wołyńskiej 57. Zainteresowani mieszkańcy mogą pozyskać środki na wymianę źródeł ciepła oraz kompleksową termomodernizację budynków jednorodzinnych. W punkcie udzielane są informacje o dotacji, można uzyskać pomoc w wypełnieniu wniosku oraz kompletowaniu niezbędnych załączników do rozliczenia przyznanego dofinansowania.

Statystycznie efekt działania chełmskiego punktu w roku 2025 to:

- Liczba złożonych wniosków w programie czyste powietrze – 63
- Liczba zawartych umów o dofinansowanie - 184
- Liczba zrealizowanych przedsięwzięć - 118
- Liczba wypłaconych dotacji – 6 357 877,35 zł.

3) Realizacja zadań w ramach programu priorytetowego „**Ciepłe Mieszkanie**”

Celem Programu jest poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych wielorodzinnych na terenie miasta poprzez wymianę nieefektywnych źródeł ciepła oraz ich termomodernizację. Jest to kolejne działanie Miasta, które ma na celu poprawę jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów oraz gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych.

Nabór wniosków w latach 2024 - 2025 o dofinansowanie przedsięwzięć w ramach Programu Priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie”, realizowany był na podstawie umowy o dofinansowanie Nr 15/2024/MC/OA z dnia 28 czerwca 2024 r. zawartej z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie. Podpisano 17 umów z beneficjentami (16 indywidualnych i 1 wspólnota). Złożone wnioski o dofinansowanie dotyczyły:

- 1 - wymiany ogrzewania na elektryczne
- 8 - instalacji pieców gazowych kondensacyjnych
- 2 - montażu pomp ciepła powietrze /woda o podwyższonym standardzie
- 3 - instalacji pieców na pellet drzewny o podwyższonym standardzie
- 3 - podłączenia do sieci ciepłowniczej wraz z wykonaniem przyłącza

Dodatkowo beneficjenci wraz z wymianą źródła ciepła otrzymali dofinansowanie na zakup i montaż nowej instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej, wymianę stolarki okiennej/drzwiowej oraz w przypadku wspólnoty - kompleksową termomodernizację budynku. Łączna kwota dofinansowania – 451 225,95 zł.

4) Monitorowanie jakości powietrza atmosferycznego w Chełmie

Na terenie Miasta Chełm działa 16 sensorów jakości powietrza. O stanie powietrza w mieście informują czujniki:

Lp.	Lokalizacja	Adres
<i>Czujniki pyłowe</i>		
1	Przepompownia ścieków - MPGK	ul. Makowa
2	Przepompownia ścieków – MPGK	ul. Poleska
<i>Czujniki gazowe</i>		
3	Biuro Cmentarza Komunalnego	ul. Wojsławicka
4	Przepompownia ścieków - MPGK	ul. Karłowicza
5	Tłocznia ścieków	ul. Świętej Królowej Jadwigi
6	Przedszkole Miejskie Nr 5	ul. Kwiatowa 1
7	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	ul. Kolejowa 8
8	Szkoła Podstawowa Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi im. Prymasa Stefana Wyszyńskiego	ul. Wyszyńskiego 15
9	Zespół Szkół Energetycznych i Transportowych im. ks. Stanisława Staszica	ul. Jagiellońska 29
10	Przepompownia ścieków MPGK	ul. Kolejowa/Przemysłowa
11	Budynek CLA Sp. z o.o. w Chełmie	ul. Okszowska 41
12	Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Chełmie	ul. Pocztowa 54
13	IV Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Integracyjnymi (budynek internatu)	ul. Świętego Mikołaja 4
14	Przedszkole Miejskie Nr 6 w Chełmie	ul. Pocztowa 18a
15	Studnia głębinowa ujęcia Trubaków	ul. Pszenna
16	Miejska Hala Sportowa - MOSiR Chełm	ul. Graniczna 2a

W ten sposób stworzona została mapa czujników powietrza umożliwiająca mieszkańcom wgląd w bieżący stan jakości powietrza. Sensory są źródłem pomocniczym w walce ze smogiem. Mierniki z łatwością ocenią stan powietrza oraz zaalarmują w razie niekorzystnej atmosfery.

Platforma AIRLY gromadząca dane z sensorów jakości powietrza oraz dająca możliwość sprawdzenia aktualnej jakości powietrza w bieżącej lokalizacji znajduje się na stronie internetowej Urzędu Miasta Chełm w zakładce: Jakość powietrza w mieście. Informacje o jakości powietrza dostępne są dla każdego. W systemie monitoringu AIRLY stosuje indeks godzinowy - opisuje on aktualną jakość powietrza ze średniej pomiarów z ostatniej godziny.

Dla uwidocznienia różnic w zanieczyszczeniu powietrza na platformie funkcjonuje skala o 7 poziomach (Airly CAQI - Wspólny Wskaźnik Jakości Powietrza), która informuje za pomocą koloru o zanieczyszczeniu powietrza. Od koloru zielonego, który świadczy o tym, że jakość powietrza jest bardzo dobra, do kolorów bordowego i fioletowego, kiedy normy zanieczyszczeń powietrza są wielokrotnie przekroczone.

Wyniki pomiarów prezentowane w czasie rzeczywistym na ogólnodostępnej platformie informacyjnej obejmują: pył zawieszony PM 1,0, pył zawieszony PM 2,5, pył zawieszony PM 10, wilgotność powietrza, ciśnienie atmosferyczne, temperatura powietrza, kierunek i prędkość wiatru, stężenie gazów NO i NO₂. Informacja z sensora musi przedstawiać zebrane dane pomiarowe zgodnie z Polskim Indekssem Jakości Powietrza oraz zgodnie z europejskim wskaźnikiem jakości powietrza AQI, PIJP i norm WHO. Wyniki pomiarów dostępne na platformie oraz w aplikacji mobilnej zapewniają dostęp do prognozy zanieczyszczenia powietrza na kolejne 24 godziny oraz do historii danych z ostatnich 24 godzin.

Na terenie Miasta Chełm zamontowana jest automatyczna stacja monitoringu przy ul. Połanieckiej 10. Stacja pomiaru funkcjonuje w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, a organem odpowiedzialnym za wiarygodny pomiar i ocenę stanu zanieczyszczenia środowiska w Polsce jest Inspekcja Ochrony Środowiska. Stanowisko to spełnia wymagania dotyczące jakości danych i jest wystarczające do dokonania oceny stężeń poziomów dopuszczalnych.

W dniu 19 lutego 2021 r. Sejmik Województwa Lubelskiego przyjął tzw. „uchwałę antysmogową” Nr XXIII/388/2021 w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa lubelskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych (Dz. Urz. Woj. Lub. z 25 lutego 2021 r., poz. 917). Zgodnie z jej zapisami nastąpiła konieczność wymiany wysokoemisyjnych kotłów węglowych.

- od 1 stycznia 2024 r. zakazuje się użytkowania kotłów bezklasowych oraz instalacji kotłów 1 i 2 klasy według normy PN-EN 303-5:2002,
- od 1 stycznia 2027 r. instalacji kotłów klas 3 i 4 klasy według normy PN-EN 303-5:2012,
- od 1 stycznia 2030 r. instalacji kotłów klasy 5 według normy PN-EN 303-5:2012.

Zakazuje się stosowania następujących paliw:

- miałów i mułów węglowych, flotokonzentratów oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem,
- węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z jego wykorzystaniem,
- węgla kamiennego, który nie spełnia któregokolwiek z wymagań określonych prawem, oraz paliw stałych produkowanych z jego wykorzystaniem,
- biomasy, której wilgotność przekracza 20%.

UCHWAŁA ANTYSMOGOWA dla województwa lubelskiego

NOWE PRZEPISY, KTÓRE CIEBIE DOTYCZĄ

Zadbajmy wspólnie o czyste powietrze dla przyszłych pokoleń

SMOG ALBO ZDROWIE

PAMIĘTAJ, ŻE NIE MOŻESZ SPALAĆ:

- węgla brunatnego
- węgla kamiennego niskiej jakości (muł, flot, drobny miał)
- drewna o wilgotności powyżej 20%

SPALAJ DOBREJ JAKOŚCI PALIWO Z LEGALNYCH ŹRÓDEŁ

ZALECENIA DOTYCZĄCE PALIW STAŁYCH:

- gruboziarnisty węgiel kamienny
- ekogroszek
- pelet
- brykiet
- biomasa drzewna
- drewno sezonowane: (dąb, buk, grab, brzoza)

NIE PRZEGAP TERMINÓW!

BUDUJESZ DOM LUB WYMIENIASZ STARY PIEC?

Montuj wyłącznie kocioł spełniający normy ekoprojektu

MONTUJESZ NOWY KOMINEK?

Pamiętaj, że musi spełniać wymagania ekoprojektu

Jeśli masz wysokoemisyjny kocioł węglowy to pamiętaj masz czas na jego wymianę do dnia:

- **31 grudnia 2023 r.** kotły bezklasowe oraz kotły klasy 1 i 2
- **31 grudnia 2026 r.** kotły klasy 3 i 4
- **31 grudnia 2029 r.** kotły klasy 5

na kocioł Ecodesign (zgodny z wymaganiami ekoprojektu) lub inne ekologiczne i niskoemisyjne źródło ogrzewania.

Czyste
powietrze
to nasza
wspólna
sprawa!

Możesz liczyć na pomoc Doradcy Energetycznego z UMWL, który pomoże zdobyć informacje dot. dofinansowania na wymianę kociołka i podjąć decyzję o wyborze nowego źródła ciepła dla Twojego domu. Kontakt z zespołem Doradców Energetycznych na adres: doradztwo.energetyczne@lubelskie.pl lub pod numerami telefonów: **(81) 537 16 17 i (81) 537 16 16.**

Wychodząc naprzeciwko zadaniom przyjętej uchwały antysmogowej Prezydent Miasta Chełm w dniu 12 grudnia 2024 r., wydał zarządzenie NR 325/24 w sprawie przeprowadzania kontroli przestrzegania przepisów uchwały antysmogowej dla województwa lubelskiego i zakazu spalania odpadów na terenie Miasta Chełm. Kontrole mają na celu przede wszystkim uświadomienie mieszkańcom Chełma dużej szkodliwości stosowania starych bezklasowych kotłów, palenia odpadami oraz niektórymi paliwami stałymi wykluczonymi przedmiotową uchwałą.

Kontrole realizowane są sukcesywnie zgodnie z ramowym harmonogramem kontroli źródeł ciepła, w asyście Straży Miejskiej Urzędu Miasta Chełm, uprawnionej do wystawiania mandatów za naruszenie przepisów.

To w rękach mieszkańców leży moc sprawcza poprawy jakości powietrza nie tylko w mieście, ale i w całym regionie. Wymiana pieca spełniającego wymogi Ecodesign realnie wpływa na poprawę warunków życia. W roku 2025 w asyście Straży Miejskiej wykonano 67 kontroli źródeł ciepła.

5) Zadanie pn. „Kompleksowa usługa monitorowania zanieczyszczenia powietrza na terenie Miasta Chełm za pomocą **bezzałogowego statku powietrznego (dalej:"drona"), wyposażonego w system diagnozy zanieczyszczeń powietrza**”

Mając na uwadze ochronę zdrowia publicznego i środowiska Straż Miejska w Chełmie wykorzystuje drona zakupionego w listopadzie 2025 r. wyposażonego w czujniki pomiaru jakości powietrza. Urządzenie pozwala na dokonanie pomiarów stężenia pyłu zawieszonego w powietrzu (PM1, PM2,5, PM10), lotnych związków organicznych (LZO), formaldehydu (CH₂O), dwutlenku siarki (SO₂), ozonu (O₃), dwutlenku azotu (NO₂), cyjanowodoru, chlorowodoru. Statek szybko i efektywnie lokalizuje źródła zanieczyszczeń, takie jak nielegalnie spalane odpady w piecach C.O. czy stosowanie niedozwolonych paliw w domowych paleniskach. Głowica pomiarowa zamontowana w dolnej części drona zapewnia precyzyjne próbkowanie powietrza, unikając zawirowań powietrza wytwarzanych przez śmigła. Pobrane dane są przesyłane w czasie rzeczywistym na tablet, tworząc wykresy poziomu wykrytych związków (poziom alarmowy oznaczony czerwoną poziomą linią). Kamera z zoomem umożliwia identyfikację konkretnego budynku. Dodatkowe oświetlenie pozwala w nocy precyzyjnie doświetlić komin. Podczas jednego lotu drona możliwe jest przeprowadzenie kilku pomiarów, a zgromadzone dane są analizowane automatycznie co pozwala na szybsze

podjęcie działań. Wyniki pomiarów, które przekraczają normy dają podstawę do przeprowadzenia szczegółowej kontroli źródła ogrzewania na posesji.

Od momentu wykorzystywania nowozakupionego drona przez Straż Miejską przeprowadzono 59 kontroli. W 3 przypadkach wykryto wykroczenia. Na ilość odbytych pomiarów wpływ miały także obowiązujące pod koniec 2025 r. czasowe zakazy lotów na terenie strefy nadgranicznej, które kolidowały z uzyskaniem pozwolenia na przeprowadzanie kontroli. Pierwsza kontrola z wykorzystaniem nowego drona odbyła się 10.12.2025 r.

CEL: OGRANICZENIE EMISYJNOŚCI

6) Od roku 2021 Miasto Chełm realizuje zadanie „**Wymiana autobusów**”. W pierwszej kolejności zakupiono 6 sztuk niskoemisyjnych autobusów z najnowszą normą spalin EURO VI. Inwestycja była współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020 w ramach projektu pn.: „Budowa niskoemisyjnego systemu transportu w Chełmskim Obszarze Funkcjonalnym”. Zakupione autobusy przekazano w dzierżawę spółce Chełmskie Linie Autobusowe Sp. z o.o. odpowiedzialnej za realizację komunikacji publicznej w mieście.

Kolejnym etapem wymiany miejskiego taboru komunikacji publicznej był zakup 26 sztuk autobusów wykorzystujących do napędu wyłącznie energię elektryczną wytworzoną z wodoru. W 2025 r. w całości zrealizowana została umowa z PAK-PCE Polski Autobus Wodorowy Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Kazimierskiej 45, 62-510 Konin na dostawę 26 nowych autobusów do napędu wyłącznie energię elektryczną wytworzoną z wodoru w zainstalowanych w nich ogniwach paliwowych (FCEV). Wszystkie autobusy dotarły do Chełma, zostały ubezpieczone i przekazane spółce Chełmskie Linie Autobusowe Sp. z o.o. Przedsięwzięcie zostało zrealizowane w ramach projektu „Zielony Transport miejski w Chełmie” współfinansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

7) Zadanie „**Wymiana pozostałych pojazdów miejskich**” - w 2025 roku Miasto Chełm zakupiło na potrzeby Straży Miejskiej dwa motocykle elektryczne. Wykorzystywane są do codziennej służby patrolowej.

8) Zadanie „**Przystanki i infrastruktura towarzysząca komunikacji publicznej w tym elementy Smart City**” - zadanie realizowane jest od roku 2022 r.

Na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy kontynuowane były prace związane z przebudową zajezdni autobusowej na potrzeby obsługi autobusów wodorowych przy ul. Okszowskiej 41 w Chełmie w ramach przedsięwzięcia – „Zwiększenie zrównoważonej mobilności mieszkańców ChOF”, realizowanego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027, Działanie FEPW.03.01 Zrównoważona mobilność miejska.

W ramach modernizacji zajezdni autobusów miejskich powstaną:

- a) budynek biurowy z częścią socjalną i dyspozytornią z instalacją fotowoltaiczną,
- b) budynek warsztatu samochodowego dla autobusów z częścią socjalno-biurową z instalacją fotowoltaiczną,
- c) budynek magazynowy, przeznaczony do składowania olejów,
- d) wiata na odpady bytowe,
- e) budynek magazynu napraw,
- f) wiata nad stanowiskami dla samochodów osobowych, stanowiących skład maszyn obsługujących w zakładzie,
- g) zadaszenie - wiata nad stanowiskami do ładowania autobusów.

W ramach inwestycji planuje się również budowę parkingu zewnętrznego dla autobusów oraz dwóch parkingów z miejscami postojowymi przeznaczonymi dla samochodów osobowych. Termin ukończenia prac - 2026 rok.

W ramach przedsięwzięcia - Zwiększenie zrównoważonej mobilności mieszkańców ChOF, w 2025 r. zakończyły się prace przy budowie 3 pętli autobusowych z pomieszczeniami socjalnymi dla kierowców przy ulicach Ceramiczna, Karłowicza i Zawadówka w Chełmie. Pod koniec 2025 r. Miasto wyłoniło wykonawcę przedsięwzięcia „Budowa i przebudowa zatok postojowych oraz peronów przystankowych”. Zadanie stojące przed wykonawcą dotyczy opracowania koncepcji zagospodarowania, dokumentacji projektowej sporządzonej na podstawie programu funkcjonalno-użytkowego oraz wykonania robót budowlanych polegających na budowie i przebudowie zatok postojowych, peronów przystankowych oraz zagospodarowaniu otoczenia przystanków w 9 lokalizacjach: 3 Maja/ Vendo Park; 15 Sierpnia/ Lwowska; Os. Słoneczne/ Pętla; I Pułku Szwoleżerów/Słowackiego; I Pułku Szwoleżerów/ Stadion; Kochanowskiego; Metalowa/Szkoła; Jagiellońska/ Szkoła; Wojśławicka/ Escott.

W 2026 r. zostaną wykonane i zamontowane 24 wiaty przystankowe na przystankach komunikacji miejskiej w Chełmie oraz 38 tablic SDIP. Wiaty będą wyposażone w ławki lub siedziska, oświetlenie LED w tym czujniki ruchu i zmierzchu, podświetlane gabloty na rozkład jazdy, schematy sieci CLA wraz z oznakowaniem przystanków. Dwa przystanki przy Al. Przyjaźni/ Bielawin k. Rejowiecka oraz Wojśławicka/Delikatesy będą wyposażone w zielony dach, zieloną ścianę oraz ewentualnie dodatkową roślinność za wiatą, np. w donicy wolnostojącej. Wiaty w 3 lokalizacjach Ceramiczna/Glinianki k. Szpital, Lwowska/3 Maja, Okszowska/Chemiczna zostaną wyposażone w instalację fotowoltaiczną. Otoczenie przystanków zostanie zagospodarowane roślinnością i małą architekturą (dodatkowe ławki, ławko-donice, donice).

Jest to kontynuacja zadania, w ramach którego dotychczas zostały dostarczone i zamontowane nowe wiaty przystankowe w 40 lokalizacjach, a także został wprowadzony System Dynamicznej Informacji Pasażerskiej, czyli tablice informacyjne wyświetlające rozkład jazdy.

9) Zadanie „Dostosowanie strony internetowej” zostało zrealizowane przez Chełmskie Linie Autobusowe Sp. z o.o. Wykonana została nowa strona internetowa z nowym formatem wyświetlania rozkładów jazdy, wprowadzono aplikację do rozkładów jazdy MyBus.

10) Zadanie „**Budowa stacji ładowania pojazdów**” - w 2025 roku Miasto Chełm nie wybudowało żadnej stacji ładowania pojazdów.

Zgodnie z ogólnopolską tendencją wzrost liczby aut elektrycznych w sektorze transportu indywidualnego w małych miastach jest wolniejszy niż w dużych. W Chełmie kilka stacji ładowania, prowadzonych przez podmioty prywatne, zapewnia obsługę lokalnego zapotrzebowania. W Chełmie na dzień 31.12.2025 r. zarejestrowane były 62 pojazdy samochodowe o napędzie elektrycznym.

11) Zadanie „**Budowa centrum monitoringu transportu miejskiego z wdrożeniem elementów Smart City**” – realizowane będzie w kolejnych latach. Dotyczy zakupu urządzeń, oprogramowania oraz szkoleń do wdrożenia i obsługi systemu zarządzania transportem miejskim. Na zlecenie Miasta zostanie opracowana koncepcja funkcjonowania monitoringu Miasta Chełm, rozmieszczenia kamer i innych urządzeń. Kolejnym etapem przedsięwzięcia będzie budowa sieci telekomunikacyjnej monitoringu, dostawa sprzętu i oprogramowania, instalacja kamer i innych urządzeń, utworzenie Centrum Monitoringu. Planuje się zainstalowanie kamer monitoringu miejskiego na przystankach komunikacji miejskiej.

12) W ramach realizacji drugiego celu Strategii tj. Ograniczenie emisyjności, Miasto Chełm kontynuuje dbałość o ochronę środowiska pod względem **gospodarki odpadami komunalnymi**. W 2025 roku Miasto Chełm przeprowadzając postępowanie o udzielenie zamówienia na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości położonych na terenie miasta, w dokumentacji określone zostały aspekty środowiskowe mające na celu ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko naturalne. Opis przedmiotu zamówienia zawierał m.in.:

- a) zużycie paliwa przez pojazdy dwukomorowe z funkcją kompaktującą, bezpylnie do odbierania równocześnie 2 frakcji odpadów komunalnych,
- b) poziom emisji zanieczyszczeń związany z mniejszą ilością spalin produkowanych przez pojazdy spełniające normę emisji spalin EURO V lub wyższą.

Określając kryteria oceny ofert przyszłego wykonawcy umowy, Miasto ujęło „Aspekt środowiskowy świadczenia usługi” poprzez wpływ na środowisko naturalne związany z emisją spalin pojazdów, za pomocą których wykonawca będzie wykonywał zamówienie.

Kryterium zostało ocenione na podstawie liczby pojazdów wykorzystywanych do realizacji zamówienia i przystosowanych do odbierania odpadów komunalnych, spełniających wymagania normy poziomu emisji spalin Euro V lub wyższą i liczby pojazdów niskoemisyjnych (tj. pojazdy elektryczne (BEV), hybrydowe (HEV) i hybrydowe typu plug-in (PHEV), a także pojazdy napędzane wodorem lub sprężonym gazem ziemnym).

Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Chełmie jako wykonawca umowy kontynuowało w 2025 roku świadczenie usług wykorzystując swój tabor 20 pojazdów, z czego 10 z nich charakteryzuje się normą emisji spalin Euro V, 2 z nich – Euro VI, natomiast 6 pojazdów jest napędzanych sprężonym gazem ziemnym (CNG).

CEL: RACJONALNE I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ISTNIEJĄCYCH ZASOBÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO

13) Zadanie „**Budowa ścieżek rowerowych oraz infrastruktury towarzyszącej**” - zostało w części zrealizowane w latach poprzednich.

Docelowo zadanie to obejmuje obok wykonania nowych ścieżek także rozbudowę infrastruktury okołorowerowej, w tym parkingów, miejsc postojowych dla rowerów, budowę przechowalni rowerowych na terenach osiedli wielorodzinnych lub budowę stacji samodzielnej naprawy rowerów.

W poprzednim okresie sprawozdawczym Miasto Chełm dokończyło realizację zadania pn. „Dostawa urządzeń wraz z konserwacją: stojaki rowerowe i stacje napraw rowerów i hulajnóg” w ramach Budżetu Obywatelskiego z podziałem na: Zadanie nr 1: "Stojaki rowerowe", Zadanie nr 2 "Stacje napraw rowerów i hulajnóg". Zamontowanych zostało 100 szt. stojaków rowerowych, 20 stacji napraw rowerów i hulajnóg. Stojaki i stacje napraw zlokalizowane zostały w obrębie całego miasta tj. przy budynkach użyteczności publicznej i przy ścieżkach rowerowych.

PODSUMOWANIE

Analiza informacji przekazanych przez merytoryczne komórki organizacyjne Urzędu Miasta Chełm i spółki miejskie zaangażowane w proces rozwoju elektromobilności pozwala uznać, że Miasto na przestrzeni 2025 roku podejmowało działania wpisujące się w cele strategiczne i operacyjne. Wykorzystywało przy tym pozyskane środki zewnętrzne i własne zasoby, niezbędne do realizacji zadań. W przypadku inwestycji zakończonych efekty ich realizacji są utrzymywane. Miasto podejmuje się także inwestycji i zadań, które nie są zaplanowane w harmonogramie dokumentu strategicznego, ale idealnie wpisują się w określone kierunki rozwoju i cele strategiczne niniejszego dokumentu. Realizacja wszystkich opisanych działań przyczynia się do znacznej poprawy jakości powietrza oraz wpływa na wzrost zadowolenia mieszkańców z warunków życia w mieście.

Nie wszystkie z zaplanowanych działań udało się zrealizować, dlatego zostały przełożone na kolejne lata z założeniem zakończenia do 2029 roku. W 2025 r. nie były realizowane zadania związane z budową ścieżek rowerowych oraz infrastruktury towarzyszącej. Na późniejsze lata do realizacji odłożono budowę stacji ładowania pojazdów oraz stworzenie centrum monitoringu transportu miejskiego z wdrożeniem elementów Smart City.

Inwestycje z zakresu rozwoju elektromobilności są niezwykle kosztowne, dlatego Miasto Chełm nieustannie poszukuje możliwości pozyskania środków zewnętrznych na inwestycje w zakresie rozwoju elektromobilności.

I Zastępca Prezydenta Miasta Chełm

/-/ Radosław Wnuk